

**PAS OP !!
EIKEN
PROCESSION RUPS**

Wie heeft de communicatie- touwttjes in handen wat betreft de eikenprocessierups?

Is met het uit handen geven van de bestrijding van de EPR ook de communicatie overgedragen?

De laatste jaren is er een verandering te zien in de rol van gemeenten. Steeds vaker worden prestatiecontracten afgesloten en wordt het beheer van bomen uitbesteed. Ook de bestrijding van de eikenprocessierups (EPR) wordt vaak overgedragen aan aannemers. Heeft dat gevolgen voor de communicatie tussen aannemer, opdrachtgever en burger? Wat vertellen gemeenten zelf nog over de rups? Vakblad Boomzorg zocht het uit.

Auteur: Janneke de Wit

Een zoektocht langs een twintigtal sites van gemeenten in Nederland lijkt erop te wijzen dat er weinig wordt gecommuniceerd over de EPR. De meeste gemeenten hebben een standaardwebpagina gewijd aan de rups, waar zij een keer informatie op hebben gezet. Herkenning en bestrijding zijn daarbij vaste onderdelen, en ook veiligheid vormt een deel van deze standaardpagina. Inwoners worden geïnformeerd over hoe ze de EPR kunnen herkennen, hoe de rups bestreden wordt, welke klachten de rups kan veroorzaken en wat ze moeten doen als ze ermee in contact zijn gekomen. Vaak wordt er op deze pagina nog een meldpunt genoemd waar inwoners terecht kunnen wanneer zij de gevreesde rups hebben gesignaleerd. Meer dan dit soort pagina's is vaak niet te vinden. Door veel gemeenten wordt weinig online gecommuniceerd.

Deze resultaten doen wellicht vermoeden dat gemeenten die het werk uitbesteden geen rol meer vervullen in de communicatie. Toch blijken sommige gemeenten die de bestrijding hebben uitbesteed aan aannemers, wel degelijk zelf de touwtjes in handen te houden wat betreft de communicatie met de burgers. Zo ook de gemeente Arnhem. Deze gemeente heeft voor de bestrijding van processierups een prestatiecontract afgesloten voor drie jaar. Het contact met de burgers, het bijhouden van gesignaleerde rupsen en het afhandelen van de binnengekomen meldingen wordt echter gedaan door de gemeente. Vivienne van Sante, stadsdeelmanager wijkonderhoud bij de gemeente Arnhem, vertelt erover: 'De gemeente geeft aan welke bomen eikenprocessierupsvrij gehouden moeten worden en betaalt daarvoor de aannemer

een bepaald bedrag. De eiken op de kaart mogen maximaal eenmaal of tweemaal bespoten worden. Eventuele curatieve behandelingen, zoals het afzuiigen, van deze eiken komen voor rekening van de aannemer. Wij houden als gemeente bij waar de rupsen zich bevinden en voeren dit in op een digitale kaart van de aannemer. De aannemer kan dan op deze kaart zien waar de rups is en gaan bestrijden.' De bestrijdingskosten voor bomen die niet bespoten mogen worden zoals in vlindergebieden, maar waar curatieve bestrijding wel noodzakelijk is, worden wel gedekt door de gemeente', voegt Van Sante toe.

Werkwijze gemeente

Als inwoners een melding doen wanneer zij een aantasting hebben gezien, dan gaat de gemeente Arnhem eerst zelf polshoogte nemen voordat de aannemer wordt ingeschakeld. 'Meldingen die bij ons binnenkomen, worden eerst doorgestuurd naar de wijkopzichter', meldt Van Sante. 'We gaan dan eerst zelf kijken of er werkelijk een processierups is of dat het bijvoorbeeld spinselmot is.' Over de opvolging van de meldingen vertelt Van Sante: 'Bewoners krijgen altijd een bericht terug van ons als ze een melding doen. We hanteren binnen de gemeente standaard vijf werkdagen als reactietermijn. Wat voor reactie de inwoners krijgen, hangt af van de vraag. Zo geven we bijvoorbeeld door dat de rups is weggehaald of dat er toch geen eikenprocessierups zat, maar iets anders.'

Over het algemeen hanteren gemeenten dezelfde bestrijdingswijze, zo blijkt uit de informatie op hun websites. Alleen bij gemeentelijke bomen wordt de aantasting (preventief) bestreden. Particulieren

zijn zelf verantwoordelijk voor de bestrijding. Soms hebben zij wel recht op een tegemoetkoming van de kosten. Ook in Arnhem is het contract alleen afgesloten voor gemeentebomen. Van Sante voegt toe: 'Daarnaast hebben we de afspraak dat de aannemer alleen eiken bespuit waarvan hij inschat dat ze een groot gevaar opleveren voor de gezondheid. Bossen, parken en vlindergebieden en nabij trolleylijnen zijn daarbij uitgesloten. In de regel geldt dat de grote natuurgebieden in Arnhem niet worden bespoten, tenzij er een zware haard is. In dat geval wordt er wel gespoten, maar met een minder zwaar bestrijdingsmiddel.' Particulieren zijn zelf verantwoordelijk voor de bestrijding en kunnen informatie opvragen bij de gemeente. Ook kunnen zij een tegemoetkoming voor de kosten aanvragen. Van Sante benadrukt wel dat het voor de gemeente van belang is dat particulieren de gesignaleerde rupsen melden, zodat de gemeente kan bijhouden op welke locaties de rups aanwezig is.

Ieder jaar een update

Al vele jaren heeft de gemeente Arnhem een melding van gemaakt in kranten en op diverse websites als de rups aanwezig was. De laatste jaren werd de rups goed binnen de perken gehouden. Dit jaar wil de gemeente de burgers op een nieuwe manier inzicht geven in de aanwezigheid van de rups. Op de gemeentewebsite wordt een digitale kaart geplaatst met daarop de plaatsen waar de EPR is gesignaleerd. 'Vorig jaar hebben wij dat als proef al intern ingevoerd, maar nu willen we het ook gaan uitrollen naar onze website', vertelt Van Sante. 'Al aan het begin van het eikenprocessierupsseizoen plaatsten we een overzicht op de voorpagina van

JaMarvin Hendriks

Alexander Flier

Vivienne van Sante

de gemeentewebsite. In dit overzicht vermelden we wanneer bestrijdingen plaats zullen vinden. Naast een overzicht op de hoofdpagina van de gemeente tijdens het seizoen, heeft gemeente Arnhem net als andere gemeenten ook het hele jaar door een standaardinformatiepagina. Inwoners kunnen daar lezen hoe er bestreden wordt, wanneer de spuitmomenten zijn, hoe ze meldingen kunnen doorgeven en wat ze moeten doen als ze de EPR signaleren. 'Deze pagina wordt ieder jaar geüpdatet', meldt Van Sante. 'Dit jaar zal voor het eerst ook een kaart geplaatst worden met de gesignaleerde rupsen erop. Deze kaart zal steeds na een bepaalde periode ververs worden. Het is nog in testfase dit jaar, maar waarschijnlijk zullen we om de paar weken een update doorvoeren. De gegevens zullen daarbij dus nog niet real time zijn.'

Grotere rol voor aannemers

Hoewel de gemeente Arnhem veel van de voorbereidingen en communicatie zelf in handen houdt, zijn de aannemers hierin een grotere rol gaan spelen. Kuppen Boomverzorging, die momenteel een prestatiecontract heeft met gemeente Arnhem, richt zich tijdens het werk ook op het informeren en waarschuwen van burgers wanneer bestrijdingen plaats vinden. Ook op zijn website besteedt Kuppen aandacht aan het informeren van burgers over de processierups. Daarnaast zorgt het bedrijf ervoor dat medewerkers middels besprekingen vooraf goed op de hoogte zijn wat er gaat gebeuren en hoe de gemeente wil dat er gecommuniceerd wordt.

Niet alleen in Arnhem is de aannemer een grotere rol gaan innemen, maar ook in andere gemeenten is dit het geval. De gemeenten uit de regio Achterhoek, bijvoorbeeld, hebben de zorg voor de communicatie deels uitgedragen aan Wolterinck. Marvin Hendriks, projectleider eikenprocessierups voor Wolterinck, vertelt erover: 'Elk jaar bij het startwerkoverleg staat op de agenda de communicatie met burgers. Gezamenlijk met de gemeente nemen wij een artikel op die in de lokale krant komt. Hierin staat vermeld wat de gemeente doet,

welke werkzaamheden er plaats gaan vinden, wanneer er preventief gespoten gaat worden en welke gebieden wel en welke niet preventief worden behandeld bijvoorbeeld in verband met de kaart van de Vlinderstichting. Enkele van deze gemeenten vermelden de locaties die preventief worden behandeld middels een kaart op hun website om de burger te informeren. Dat artikel wordt ook op de website van de desbetreffende gemeente geplaatst inclusief foto('s) om de burger een beeld te geven. Wij voorzien de gemeenten van de informatie en eventueel kunnen zij die dan nog naar hun specifieke doel aanpassen. We attenderen de inwoners er vooral op wanneer er een plaag wordt verwacht en soms vermelden we daar ook de plaagdruk bij. De communicatie verloopt verder meestal wel via de gemeente. We plaatsen op onze website zelf niks specifiek over een bepaald project, maar wel de landelijke informatie, of nieuwe ontwikkelingen op het gebied van eikenprocessierupsbeheersing. Wel worden we elk jaar benaderd, of wij benaderen zelf de lokale radio- en tv-zenders om te vertellen over de overlast van de eikenprocessierups en wat wij en de gemeente er aan doen om overlast te voorkomen/beperken.'

Ook in zijn werkwijze is Wolterinck gericht op het informeren van de burgers. 'Elk jaar net voor het preventieve seizoen en voor elk nieuw project, komen we bij elkaar voor een soort opfriscursus voor de medewerkers. We bespreken gezamenlijk wat er gedaan gaat worden en in welke gemeente, wanneer de plaag wordt verwacht. We nemen kort de stand van zaken door en bespreken op welke manier de desbetreffende gemeente wil dat we met de burgers communiceren. Wanneer we aan het werk zijn, plaatsen we bijvoorbeeld waarschuwingen op de machines als 'biologische plaagdierbeheersing' of 'eikenprocessierupsbeheersing'. Ook lichten we burgers die vragen hebben tijdens onze werkzaamheden kort toe. Vanuit sommige gemeenten ontvangen we kaartjes die we op zulke momenten mee kunnen geven aan de burgers. Daar staat dan op waar ze meer informatie kunnen opvragen bij de gemeente.'

Communicatie via eigen website

Alexander Flier, projectleider en medebestuurder van Flier Boomverzorging, merkt wel dat er minder vraag is naar de bestrijding van de eikenprocessierups. De laatste jaren was de rups ook minder aanwezig in Nederland. Er zijn wel vaste klanten die altijd bij Flier Boomverzorging komen voor het bestrijden van de rups. Momenteel werken ze daarvoor samen met de gemeente Ede, de gemeente Wageningen en de gemeente Ermelo. Over de communicatie vertelt Flier: 'Vaak bellen burgers de gemeenten zelf op; wij krijgen dan de opdracht door.' De bestrijding is uitbesteed, maar de communicatie is nog volledig in handen van de gemeenten. Bij Flier Boomverzorging vinden ze het echter wel van belang om tijdens hun werk ook gericht te zijn op de burgers. 'We zijn zelf bezig met het ontwikkelen van een nieuwe website, waar we ook aandacht zullen besteden aan de bestrijding van de eikenprocessierups. Inwoners nemen ook wel eens zelf contact met ons op. Vaak vinden ze ons dan via Google. Als je zoekt op de eikenprocessierups, kom je ook bij ons uit.' Tijdens de werkzaamheden zorgt het bedrijf er ook voor dat het gevaar voor burgers zo veel mogelijk beperkt wordt. Medewerkers weten hoe ze bezorgde burgers uitleg moeten geven en vooral ook hoe ze klachten van burgers kunnen voorkomen. Flier vertelt verder: 'Met het uitvoeren van de werkzaamheden werken we volgens de richtlijnen 'Veilig werken in de boomverzorging', een uitgave van de VHG branchevereniging. Er zijn geen speciale cursussen voor het bestrijden van de eikenprocessierups voor zover ik weet. Het behoort tot onze werkwijze dat onze medewerkers goed weten hoe ze vakkundig en veilig aan de slag moeten gaan. Weersomstandigheden vormen bijvoorbeeld een belangrijk gevaar. Goed letten op de windrichting met name is erg belangrijk voor je eigen veiligheid maar ook die van omstanders. Veiligheid van burgers en onze eigen veiligheid zijn erg belangrijk. We benadrukken ook steeds dat er goed op de persoonlijke beschermingsmiddelen gelet moet worden, zodat onze medewerkers zelf ook niet in gevaar gebracht worden. Het is zeker niet prettig als je in aanraking bent gekomen met de brandharen van de EPR.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5743